

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU
POSTUPAKA JAVNE NABAVE
Zagreb, Koturaška 43/IV

KLASA: UP/II-034-02/17-01/868
URBROJ: 354-01/18-11
Zagreb, 30. siječnja 2018.

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, u vijeću sastavljenom od članova: Anđelka Rukelja, zamjenika predsjednika te Darie Duždević i Alice Brandt, članica, povodom žalbe žalitelja Zajednica ponuditelja Elektroprojekt d.d., Zagreb, OIB: 48197173493, Vodoprivredno projektni biro d.d., Zagreb, OIB: 35069807615, Geokon-Zagreb d.d., Zagreb, OIB: 61600467614 i Institut IGH d.d., Zagreb, OIB: 79766124714, koje zastupa po punomoći Davorka Huljev, odvjetnica u Zagrebu, na odluku o odabiru u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2016/S 002-0028686, predmet nabave: provedba geodetskog snimanja i istražnih radova, izrade projektnih podloga retencije Kupčina, naručitelja Hrvatske vode, pravna osoba za upravljanje vodama, Zagreb, OIB: 28921383001, na temelju članka 3. Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave („Narodne novine“, broj 18/13., 127/13. i 74/14.), članaka 138. i 164. Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj 90/11., 83/13., 143/13. i 13/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) te članka 448. Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj 120/16.) donosi sljedeće

R J E Š E N J E

1. Poništava se odluka o odabiru od 22. studenoga 2017., u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2016/S 002-0028686, predmet nabave: provedba geodetskog snimanja i istražnih radova, izrade projektnih podloga retencije Kupčina, naručitelja Hrvatske vode, pravna osoba za upravljanje vodama, Zagreb.

2. Nalaže se naručitelju Hrvatske vode, pravna osoba za upravljanje vodama, Zagreb, da u roku 16 dana od dana javne objave ovog rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave nadoknadi žalitelju Zajednica ponuditelja Elektroprojekt d.d., Zagreb, Vodoprivredno projektni biro d.d., Zagreb, Geokon-Zagreb d.d., Zagreb i Institut IGH d.d., Zagreb, troškove žalbenog postupka u iznosu od 25.851,25 kuna, dok se u preostalom dijelu zahtjev žalitelja odbija kao neosnovan.

O b r a z l o ž e n j e

Naručitelj Hrvatske vode, pravna osoba za upravljanje vodama, Zagreb, objavio je 27. prosinca 2016. u Elektroničkom oglasniku javne nabave poziv na nadmetanje i dokumentaciju za nadmetanje u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2016/S 002-0028686, predmet nabave: provedba geodetskog snimanja i istražnih radova, izrade projektnih podloga retencije Kupčina, naručitelja Hrvatske vode, pravna osoba za upravljanje vodama, Zagreb. Kriterij odabira je ekonomski najpovoljnija ponuda unutar kojeg se buduće tehnički dio

ponude (60 bodova) i financijski dio ponude (40 bodova).

U predmetnom postupku javne nabave zaprimljene su dvije ponude. U postupku pregleda i ocjene ponuda naručitelj je obje ponude ocijenio valjanima te je dana 6. srpnja 2017. donio odluku o odabiru ponude Zajednice ponuditelja Elektroprojekt d.d., Zagreb, Vodoprivredno projektni biro d.d., Zagreb, Geokon-Zagreb d.d., Zagreb i Institut IGH d.d., Zagreb.

Na navedenu odluku o odabiru žalbu je 17. srpnja 2017. Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave izjavio, te istodobno dostavio i naručitelju, žalitelj Zajednica ponuditelja Institut za elektroprivredu d.d., Zagreb, OIB: 64870356780, Geotehnički studio d.o.o., Zagreb, OIB: 65389569788 i Hidroinženjering d.o.o., Zagreb, OIB: 12664824053. Postupajući po navedenoj žalbi ovo tijelo je rješenjem, KLASA: UP/II-034-02/17-01/512, URBROJ: 354-01/17-10 od 26. rujna 2017. poništilo odluku o odabiru i vratilo predmet naručitelju na ponovno postupanje.

U ponovljenom postupku pregleda i ocjene ponuda naručitelj je obje ponude ocijenio kao valjane te je dana 22. studenoga 2017. donio odluku o odabiru ponude Zajednice ponuditelja Institut za elektroprivredu d.d., Zagreb, Geotehnički studio d.o.o., Zagreb i Hidroinženjering d.o.o., Zagreb. Na navedenu odluku o odabiru žalbu je 8. prosinca 2017. Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave izjavio, te istodobno dostavio i naručitelju, žalitelj Zajednica ponuditelja Elektroprojekt d.d., Zagreb, Vodoprivredno projektni biro d.d., Zagreb, Geokon-Zagreb d.d., Zagreb i Institut IGH d.d., Zagreb. Žalitelj u žalbi u osporava valjanost ponude odabranog ponuditelja te pravilnost bodovanja ponuda, odnosno osporava zakonitost postupka pregleda i ocjene ponuda te traži naknadu troškova žalbenog postupka.

U odgovoru na žalbu naručitelj i odabrani ponuditelj u cijelosti osporavaju navode žalitelja te predlažu odbiti žalbu i zahtjev za naknadom troškova žalbenog postupka kao neosnovane.

Tijekom žalbenog postupka pred ovim državnim tijelom izvedeni su dokazi pregledom i analizom dostavljenog dokaznog materijala, koji se sastoji od dokumentacije za nadmetanje, zapisnika o javnom otvaranju ponuda, dokumentacije dostavljene po članku 92. Zakona o javnoj nabavi, zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda, odluke o odabiru, ponude ponuditelja te ostalih dokaza.

Žalba žalitelja je dopuštena, uredna, pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe.

Žalba je osnovana.

Žalitelj navodi da odabrani ponuditelj nije dokazao tehničku i stručnu sposobnost iz točke 4.3.1. dokumentacije za nadmetanje. Upućuje na prilog 1. u ponudi odabranog ponuditelja, odnosno popis relevantnih ugovora sa sličnim uslugama te navodi da se pojedini ugovori s popisa ne mogu prihvatiti. Žalitelj osporava ugovore pod rednim brojem 1., 2., 5., 6., 8., 9., 12., 15. do 21., 23. do 32., 34. i 36. do 43. Navodi da je nakon korekcije u prilogu 1., ukupna vrijednost usluga koje odgovaraju zadanim kriterijima niža od procijenjene vrijednosti, a isto tako nisu zastupljene sve zahtijevane vrste usluga, odnosno nedostaje usluga po tipu B.

U odgovoru na žalbu naručitelj se ne osvrće ne sve ugovore koji su predmet žalbe,

nego navodi da je tehničku i stručnu sposobnost odabranog ponuditelja utvrdio na temelju ugovora navedenim u prilogu 1. pod rednim brojem 26., 27., 3., 8., 10., 7. i 14. S obzirom da ugovori pod rednim brojem 3., 10., 7. i 14. nisu predmet osporavanja žalitelja, među strankama su se kao sporni pojavili oni pod rednim brojem 26., 27. i 8. U žalbi žalitelj navodi da se navedeni ugovori ne mogu prihvatiti jer su izvršeni u 2017. godini. Također navodi da se ugovori pod rednim brojem 26. i 27. spominju dva puta u popisu ugovora.

Ispitujući osnovanost žalbenog navoda izvršen je uvid u točku 4.3.1. dokumentacije za nadmetanje gdje je naručitelj, kao dokaz tehničke i stručne sposobnosti, propisao da ponuditelji trebaju dostaviti popis ugovora o istim ili sličnim uslugama izvršenih u godini u kojoj je započeo postupak javne nabave i tijekom tri godine koje prethode toj godini te uz popis dostaviti odgovarajuće potvrde druge ugovorne strane o urednom izvršenju ugovora za jedan ili više ugovora, a čiji je zbrojeni iznos jednak ili veći od procijenjene vrijednosti nabave. Nadalje, naručitelj je propisao da popis ugovora o istim ili sličnim uslugama mora sadržavati kumulativno sve minimalne uvjete tehničke sposobnosti opisane u stavkama A do D i to na način da se barem polovica iznosa minimalne tražene vrijednosti ugovora odnosi na tip A. Opis usluga tip A., B., C. i D. naručitelj je dao u točki 4.3.1. dokumentacije za nadmetanje. S obzirom da je odabrani ponuditelj u popisu ugovora o istim ili sličnim uslugama (prilog 1.) pod rednim brojem 26., 27. i 8. naveo da su izvršeni u 2017. godini te isto potvrdio potvrdama druge ugovorne strane, a što u konačnici nije sporno među strankama, prema ocjeni ovog tijela zadovoljeno je traženje iz točke 4.3.1. dokumentacije o nabavi.

U ocjeni postupanja naručitelja prilikom ocjene postojanja tehničke i stručne sposobnosti odabranog ponuditelja ovo tijelo je uzelo u obzir činjenicu da je postupak pokrenut na dan 21. prosinca 2016., da je dana 10. veljače 2017. godine objavljena potpuno nova dokumentacija za nadmetanje pa se postupak zapravo proveo u 2017. godini kada su i ponude otvorene i donesena odluka o odabiru. Nadalje, cijeneći postupanje naručitelja koji je kao valjane prihvatio potvrde o ispunjenju ugovora druge ugovorne strane koji su izvršeni u 2017. godini ovo tijelo je u obzir uzelo i smisao zakonske odredbe, intencija koje nije uskraćivanje prava ponuditelju da koristi novo iskustvo koje je stekao u razdoblju trajanja postupka nabave, već naprotiv relevantna odredba zakona usmjerena je na ograničenje starosti navedenih potvrda sa ciljem da naručitelj u postupku javne nabave dobije ponudu sposobnog ponuditelja.

U odnosu na navod žalitelja da se ugovori pod rednim brojem 26. i 27. navode dva puta u popisu ugovora, valja reći da je uvidom u isti utvrđeno da se ugovor pod rednim brojem 26. navodi i pod rednim brojem 5. a da se ugovor pod rednim brojem 27. navodi i pod rednim brojem 2. Međutim, takvim postupanjem odabrani ponuditelj nije postupio suprotno dokumentaciji za nadmetanje jer se ti ugovori odnose na različiti tipove usluge čije je izvršenje sukladno točki 4.3.1. dokumentacije za nadmetanje kroz popis i potvrde trebalo dokazati. Tako se primjerice ugovor pod rednim brojem 26. odnosi na tip usluge B a ugovorom pod rednim brojem 5. na tip usluge D., dok se ugovor pod rednim brojem 27. odnosi na tip usluge B. i C. a ugovor pod rednim brojem 2 na tip usluge A. S obzirom na navedeno ovo tijelo je ocijenilo da su netočni navodi žalitelja da ugovori pod rednim brojem 26., 27. i 8. nisu valjani za utvrđivanje tehničke i stručne sposobnosti odabranog ponuditelja. Slijedom svega navedenoga, uzevši u obzir činjenicu da ukupna vrijednost ugovora na temelju kojih je naručitelj utvrdio valjanost ponude odabranog ponuditelja (pod rednim brojem 26., 27., 3., 8., 10., 7. i 14.) viša od procijenjene vrijednosti predmeta nabave te da su za iste priložene potvrde o urednom ispunjenju ugovora druge ugovorne strane, a koje žalitelj u ovom žalbenom postupku ne osporava, žalbeni navod je ocijenjen kao neosnovan.

Žalitelj navodi da se pojedine reference u životopisima stručnjaka ne mogu priznati u

bodovanju. U odnosu na Željka Štefaneka, stručnjaka 1. (voditelj projektnog tima), žalitelj navodi da su poslovi pod rednim brojem 1., 2. i 3. završeni u 2017. i ne mogu se priznati. Za posao pod rednim brojem 5. navodi da ne odgovara zahtjevima za tip usluge A, dok je posao pod rednim brojem 10. završen u 2005. Žalitelj također navodi da je Željko Štefanek bodovan kao stručnjak 2. iako nije naveden u prilogu H kao stručnjak 2.

Ispitujući osnovanost žalbenog navoda izvršen je uvid u točku 4.3.2. dokumentacije za nadmetanje (tehnička i stručna sposobnost) gdje je naručitelj propisao minimalne uvjete o broju te obrazovnoj i stručnoj kvalifikaciji osoba odgovornih za pružanje usluge, a koje će ponuditelj morati angažirati na predmetnom projektu. Kao dokaz iz točke 4.3.2. dokumentacije za nadmetanje ponuditelji su morali popuniti prilog G. iz kojeg će biti vidljivo da raspolaže te da će na predmetnom projektu angažirati voditelja projektnog tima (stručnjak 1.), šest projekatanta (stručnjak 2.), dva geodeta (stručnjak 3.) i dva geotehničara (stručnjak 4.). U točki 5.4.1. dokumentacije za nadmetanje naručitelj je propisao da će bodovati specifične reference stručnjaka. Tako je u pogledu bodovanja osobnih referenci voditelja projekta (stručnjak 1.) propisao: "stručnjak 1. u funkciji voditelja projektnog tima ili glavnog projektanta sudjelovao u posljednjih 10 godina u izradi projektne dokumentacije, tip A iz točke 4.3.1. (idejni ili glavni projekti) koje će biti bodovane temeljem svoje vrijednosti (po 1 bod za ukupnu vrijednost ugovora manje ili jednake od 1.000.000 kn te po 2 boda za ukupnu vrijednost ugovora više od 1.000.000 kn)". Sukladno točki 5.4.2. dokumentacije za nadmetanje ponuditelji su reference stručnjaka mjerodavne za bodovanje trebali opisati u prilogu H.

Uvidom u ponudu odabranog ponuditelja utvrđeno je da je Željko Štefanek imenovan na poziciju voditelja projektnog tima (stručnjak 1.). Iako se u dostavljenom prilogu H. doista navodi da su poslovi pod rednim brojem 1. i 2. izvršeni u 2017., netočno žalitelj zaključuje da ih naručitelj nije mogao zbog toga bodovati. Naime, u točki 5.4.1. dokumentacije za nadmetanje naručitelj nije propisao da razdoblje od "posljednjih 10 godina" ne uključuje i 2017. U ocjeni postupanja naručitelja ovo tijelo je uzelo u obzir i činjenicu da je ekonomski najpovoljnija ponuda kao kriterij za odabir ponude propisana u 2017. kroz izmjenu dokumentaciju za nadmetanje (prvotno najniža cijena), iz čega proizlazi namjera naručitelj da boduje i reference izvršene u 2017. U odnosu na referencu pod rednim brojem 3., uvidom u obrazac H utvrđeno je da je usluga pružena u 2016., dok se u potvrdi druge ugovorne strane također navodi da je posao izvršen u 2016. No čak da je i posao izvršen u 2017. kako žalitelj navodi, s obzirom na ranije navedeno, naručitelj je istu referencu mogao bodovati. U odnosu na referencu pod rednim brojem 5. naručitelj u odgovoru na žalbu navodi da je prihvatljiva jer se odnosi na branu s akumulacijom. S obzirom da je naručitelj propisao da će kod voditelja projektnog tima bodovati reference koje se odnose na izradu projektne dokumentacije tip A. valja skrenuti pozornost na dio točke 4.3.1. dokumentacije za nadmetanje gdje je naručitelj opisao tipove usluga mjerodavne za bodovanje. U odnosu na tip usluge A naručitelj navodi: "Izrada idejnih i/ili glavnih projekata građenja temeljem kojih je ishodena lokacijska dozvola ili odgovarajući upravni akt ili je podnesen zahtjev za ishodenje istog, u smislu Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13) i Zakona o gradnji (NN 153/13) vodnih građevina na koje upućuje članak 22 Zakona o vodama («Narodne novine» broj 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14) ili jednakovrijedno, na vodotocima I. reda ili jednakovrijednim vodotocima sukladno Odluci o vodama I. reda (NN 79/10) u dijelu koji se odnosi na: nasipe, obaloutvrde, umjetna korita vodotoka, odteretne kanale, lateralne kanale, brane s akumulacijama, retencije i druge pripadajuće im građevine". Iako bi se poslovi na brani s akumulacijom u smislu citirane odredbe dokumentacije mogli prihvatiti, iz opisa posla pod rednim brojem 5 nije vidljivo da se radi o takvoj građevini. S obzirom na navedeno, uzevši u obzir da naručitelj suprotno članku 143. Zakona o javnoj nabavi ne dokazuje svoje navode, nije jasno na temelju čega je bodovao referencu pod rednim brojem 5. U odnosu na referencu pod rednim brojem

10. ovo tijelo ističe da se u obrascu H. navodi da je posao izvršen 2005. do 2007. dok se na priloženoj prvoj stranici toga projekta navodi 2005. S obzirom na navedeno, uzevši u obzir da naručitelj u odgovoru na žalbu ne dokazuje na temelju čega je bodovao referencu pod rednim brojem 10., žalbeni navod je u tom dijelu ocijenjen kao osnovan. U odnosu na ulogu Željka Štefaneka kao projektanta (stručnjak 2), ovo tijelo je utvrdilo da je u ponudi u dokumentu "metodologija" navedeno da je Željko Štefanek ujedno i projektant u predmetom poslu. Nadalje, uvidom u prilog G. koje je odabrani ponuditelj dostavio po članku 92. Zakona o javnoj nabavi, utvrđeno je da se Željko Štefanek također navodi kao projektant (stručnjak 2). S obzirom na dokaze iz ponude i one naknadno dostavljene, netočno žalitelj navodi da se Željko Štefanek nije mogao bodovati kao projektant (stručnjak 2.), pa je žalbeni navod u tome dijelu ocijenjen kao neosnovan.

Žalitelj osporava pravilnost bodovanja referenci projektanta Krešimira Galića (stručnjak 2). S time u vezi navodi da posao pod rednim brojem 2. i 4. (naveden u prilogu H), ne odgovara zahtjevima za tip usluge A te se ne može priznati.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da reference pod rednim brojem 2. i 4. nije bodovao, a točnost čega je ovo tijelo uvidom u zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda utvrdilo. S obzirom da u očitovanju na naručiteljev odgovor na žalbu žalitelj ne osporava navode naručitelja, žalbeni navod je ocijenjen kao neosnovan.

Žalitelj osporava pravilnost bodovanja referenci projektantice Marijane Kotaran Munda (stručnjak 2.). S time u vezi navodi da joj je u poslu pod rednim brojem 1. (naveden u prilogu H), pridružena funkcija voditelja tima zbog čega se isti ne može prihvatiti. Nadalje navodi da za posao pod rednim brojem 3. nije ishodena potvrda o uspješno izvršenom poslu.

Uvidom u ponudu odabranog ponuditelja utvrđeno je da ja Marijana Kotaran Munda imenovana na poziciju projektanta (stručnjak 2.). U točki 5.4.1. dokumentacije za nadmetanje, kao što je ranije utvrđeno, naručitelj je propisao da će bodovati specifične reference stručnjaka. U pogledu bodovanja osobnih referenci projektanta (stručnjak 2.) naručitelj je propisao slijedeće uvjete: "Da je u funkciji glavnog projektanta ili projektanta sudjelovao u posljednjih 10 godina u izradi projektne dokumentacije, tip A iz točke 4.3.1. (idejni ili glavni projekti) koje će biti bodovane temeljem svoje vrijednosti (po 1 bod za ukupnu vrijednost ugovora manje ili jednake od 1.000.000 kn te po 2 boda za ukupnu vrijednost ugovora više od 1.000.000 kn)". S obzirom da se u ponudi odabranog ponuditelja u prilogu H. za Marijanu Kotaran Munda navodi da je posao pod rednim brojem 1. odradila u funkciji voditelja projektnog tima, isti se sukladno citiranoj točki dokumentacije za nadmetanje nije mogao prihvatiti u bodovanju. U odnosu na posao pod rednim brojem 3., valja reći da odabrani ponuditelj, sukladno dokumentaciji za nadmetanje, za isti nije trebao dostaviti potvrdu o uspješno izvršenom poslu, stoga čak i da su takvi navodi žalitelja osnovani nisu od utjecaja na bodovanje. Sukladno točki 5.4.2. dokumentacije za nadmetanje ponuditelji su za vrednovanje specifičnih referenci stručnog tima trebali dostaviti prilog H, a što je odabrani ponuditelj za Marijanu Kotaran Munda i učinio. S obzirom na navedeno žalbeni navod je u tom dijelu ocijenjen kao neosnovan.

Žalitelj osporava pravilnost bodovanja referenci projektanta Tomaža Hojnika (stručnjak 2). S time u vezi navodi da se u poslovima pod rednim brojem 1., 2. i 3. (prilog H), radi o regulacijskim radovima na postojećem vodotoku, što ne odgovara zahtjevu za tip usluge A, te se ne može priznati. U odnosu na posao pod rednim brojem 4. žalitelj navodi da je nužno provjeriti da li se radi o novom koritu ili uređenju starog korita. Ukoliko se radi o rekonstrukciji ili sanaciji postojećeg, navodi da se ne može priznati. U odnosu na posao pod rednim brojem 5. i 6. žalitelj navodi da se ne radi o branama s akumulacijama, već o

pragovima za stabilizaciju korita, što ne odgovara zahtjevima iz dokumentacije za nadmetanje za tip usluge A. Zaključno navodi da za navedenu osobu, stranog državljana, nije dostavljena izjava sukladno točki 4.3.2. dokumentacije za nadmetanje.

U ranije citiranim odredbama točke 4.3.1. i 5.4.1. dokumentacije za nadmetanje nije traženo da se izvršeni poslovi projektanta (tip A) moraju odnositi na nove građevine, odnosno nije propisano da se neće bodovati poslovi koji se odnose već postojeće građevine. Stoga, čak i da su poslovi pod rednim brojem 1., 2., 3. obavljeni na već postojećim vodotocima, a da je posao pod rednim brojem 4. obavljen na starom koritu, to nije od utjecaja na bodovanje u smislu propisanih odredbi dokumentacije za nadmetanje. U odnosu na poslove pod rednim brojem 5. i 6. ovo tijelo je uvidom u prilog H. utvrdilo da se odnose na brane s akumulacijom, a što odgovara traženju naručitelja u točki 4.3.1. i 5.4.1. dokumentacije za nadmetanje. S obzirom na navedeno, uzevši u obzir da žalitelj suprotno članku 143. Zakona o javnoj nabavi ne dokazuje svoje navode da se u poslovima pod rednim brojem 5. i 6. ne radi o branama s akumulacijama, žalbeni navod je i u tom dijelu ocijenjen kao neosnovan.

U odnosu na izjavu Tomaža Hojnika (stranog državljana) iz točke 4.3.2. dokumentacije za nadmetanje, naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da će podizvoditelj DHD d.o.o., Maribor, Slovenija, a čiji je Tomaž Hojnik zaposlenik, izraditi samo hidraulički proračun kao dio idejnog projekta pa nije bila potrebna sporna izjava, međutim isto ne odgovara propisanom u točki 4.3.2. dokumentacije za nadmetanje. Naime, u točki 4.3.2. naručitelj je za projektanta propisao da osobe (strani državljani) koji ne posjeduju rješenje izdano od strane Hrvatske komore inženjera građevinarstva upisano u evidenciju stranih ovlaštenih osoba ovlaštenih za povremeno ili privremeno obavljanje poslova projektiranja u svojstvu odgovorne osobe komore, dužni su dostaviti Izjavu potpisanu od strane ovlaštene osobe ponuditelja u kojoj navode da će ukoliko njihova ponuda bude odabrana kao najpovoljnija, ishoditi potvrdu iz članka 70. Zakona o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“ br. 152/08, 124/09, 49/11 i 25/13) kojom dokazuju da su podnijeli prijavu odgovarajućoj komori s ciljem dobivanja rješenja kojim se utvrđuje da podnositelj prijave ispunjava propisane uvjete za povremeno, odnosno privremeno obavljanje poslova projektiranja u svojstvu odgovorne osobe. S obzirom da naručitelj zbog nepravilnog tumačenja odredbi vlastite dokumentacije za nadmetanje nije utvrdio postojanje sporne izjave, žalbeni navod je u tome dijelu ocijenjen kao osnovan.

Žalitelj navodi da priloženi CV za projektanticu Zdenku Ivanišević (stručnjak 2) nije usklađen s traženim u prilogu H. dokumentacije za nadmetanje, stoga navedene reference se nije moglo prihvatiti u bodovanju.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da su upravo iz razloga navedenih u žalbi reference projektantice Zdenke Ivanišević bodovane s 0 bodova. Ovo tijelo je uvidom u zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda utvrdilo da je specifično iskustvo projektantice Zdenke Ivanišević bodovano s 0 bodova. S obzirom da ni odabrani ponuditelj ne osporava dodijeljeni broj bodova projektantici Zdenki Ivanišević, ocjena naručitelj u tom dijelu nije sporna među strankama.

Žalitelj osporava pravilnost bodovanja referenci projektantice Darie Žarković (stručnjak 2). S time u vezi navodi da u poslovima pod rednim brojem 1. do 4. (prilog H), niti jedna od usluga ne odgovara zahtjevima za tip usluge A.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da su sve reference od projektantice Darie Žarković prihvatljive jer se radi o branama s akumulacijom. Iako su izvršeni poslovi na brani s akumulacijom u smisli ranije citiranih odredbi točke 4.3.1. i 5.4.1. dokumentacije za nadmetanje prihvatljivi, iz opisa posla pod rednim brojem 1., 2. i 3. nije vidljivo da se radi o

tim građevinama. S obzirom na navedeno, uzevši u obzir da naručitelj suprotno članku 143. Zakona o javnoj nabavi ne dokazuje svoje navode, nije jasno na temelju čega je bodovao referencu pod rednim brojem 1., 2. i 3. Uvidom u zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda utvrđeno je da referencu pod rednim brojem 4. naručitelj nije bodovao, stoga ista nije relevantna za ocjenu postupanja naručitelja.

Žalitelj osporava pravilnost bodovanja referenci geodeta Dražena Piškora (stručnjak 3.). S time u vezi navodi da je posao pod rednim brojem 1. (prilog H) završen u 2017. i ne može se priznati. Nadalje navodi da poslovi pod rednim brojem 2. i 5. do 13. ne odgovaraju zahtjevima iz dokumentacije za nadmetanje za tip usluge B i C i ne mogu se priznati.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da su sve reference geodeta Dražena Piškora (navedene u prilogu H) prihvatljive jer se radi o izradi geodetske projektne podloge i geodetskog elaborata parcelacije.

Ispitujući osnovanost žalbenog navoda izvršen je uvid u točku 5.4.1. dokumentacije za nadmetanje, gdje je naručitelj propisao da će bodovati specifične reference stručnjaka. U pogledu bodovanja osobnih referenci geodeta (stručnjak 3.) naručitelj je propisao slijedeće uvjete: "Da je u funkciji ovlaštenog inženjera geodezije sudjelovao u posljednjih 10 godina u izradi geodetske projektne podloge i/ili geodetskog projekta za usluge B ili C iz točke 4.3.1. koje će biti bodovane temeljem svoje vrijednosti (po 1 bod za usluge tipa B ili C iz točke 4.3.1. manje ili jednake vrijednosti od 100.000 kn te po 2 boda za usluge tipa B ili C iz točke 4.3.1. vrijednosti veće od 100.000 kn). U točki 4.3.1. dokumentacije za nadmetanje naručitelj je propisao da se usluge tip B odnose na izradu geodetske projektne podloge za izradu idejnih i/ili glavnih projekata zahvata građenja u smislu Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13) i Zakona o gradnji (NN 153/13) vodnih građevina na koje upućuje članak 22. Zakona o vodama («Narodne novine» broj 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14) ili jednakovrijedno, dok se usluge tip C odnose na Izradu geodetskog projekta kao sastavnog dijela idejnog i/ili glavnog projekta za lokacijsku odnosno građevinsku dozvolu, usklađenog sa Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13), Zakonom o gradnji (NN 153/13) i Pravilnikom o geodetskom projektu (NN 12/14 i 56/14) ili jednakovrijedno.

Uvidom u ponudu odabranog ponuditelja utvrđeno je da ja Dražen Piškori imenovan na poziciju geodeta (stručnjak 3.) te je za istog u prilogu H navedeno ukupno 13 referenci mjerodavnih za bodovanje. Iz opisa navedenih poslova je vidljivo, kao što navodi naručitelj, da se radi o izradi geodetske projektne podloge i geodetskog elaborata parcelacije, međutim iz opisa poslova pod rednim brojem 2., 5. do 8. i 10. do 13. nije vidljivo da se odnose na idejne i/ili glavne projekte, a na koje je naručitelj stavio naglasaka u opisu usluga B i C u točki 4.3.1. dokumentacije za nadmetanje. Poslove pod rednim brojem 3. i 4. žalitelj ne osporava dok je u opisu poslova pod rednim brojem 9. vidljivo traženo. Naime, pod rednim brojem 9. se navodi da je Dražen Piškori u funkciji ovlaštenog inženjera geodezije radio na provedbi geodetskog snimanja s izradom projektne podloge u ugovoru "Provedba istražnih radova s izradom projektnih podloga, elaborata za ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš i prirodu i idejnog projekta za ishođenje lokacijske dozvole i idejnog projekta za ishođenje lokacijske dozvole za zahvat Izgradnja nasipa uz desnu obalu Mrežnice te lijevu i desnu obalu Korane za zaštitu naselja Logorište, M. Švarča i Turanj u duljini od oko 5 km". U odnosu na posao pod rednim brojem 1. netočno žalitelj zaključuje da ga naručitelj nije mogao priznati u bodovanju zbog činjenice što je izvršen u 2017. Naime, u točki 5.4.1. dokumentacije za nadmetanje naručitelj kod bodovanja referenci geodeta nije propisao da razdoblje od "posljednjih 10 godina" ne obuhvaća i 2017. pa se posao pod rednim brojem 1. mogao bodovati. U ocjeni postupanja naručitelja ovo tijelo je uzelo u obzir činjenicu, kao što je ranije navedeno, da je ekonomski najpovoljnija ponuda kao kriterij za odabir ponude propisana u 2017. kroz izmjenu dokumentaciju za nadmetanje (prvotno najniža cijena), iz čega proizlazi namjera naručitelja da

boduje i reference izvršene u 2017.

Žalitelj osporava pravilnost bodovanja referenci geodeta Hrvoje Halapije (stručnjak 3). S time u vezi navodi da poslovi pod rednim brojem 1. do 6., 8. te 10. do 12. (prilog H) ne odgovaraju zahtjevima iz dokumentacije za nadmetanje za tip usluge B i C i ne mogu se priznati.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da su sve reference geodeta Hrvoje Halapije (navedene u prilogu H) prihvatljive jer se radi o geodetskim elaboratima i dijelovima projekata.

Uvidom u ponudu odabranog ponuditelja utvrđeno je da ja Hrvoje Halapije imenovan na poziciju geodeta (stručnjak 3.) te je za istog u prilogu H navedeno ukupno 12 referenci mjerodavnih za bodovanje.

Iz opisa navedenih poslova je vidljivo, kao što navodi naručitelj, da se radi o izradi geodetskih elaborata i dijelova projekata, međutim iz opisa poslova pod rednim brojem 1. do 6., 8., i 10. do 12. nije vidljivo da se odnose na idejne i/ili glavne projekte, a na koje je naručitelj stavio naglasaka u opisu usluga B i C u točki 4.3.1. dokumentacije za nadmetanje. Poslove pod rednim brojem 7. i 9. žalitelj ne osporava.

Žalitelj osporava pravilnost bodovanja referenci geotehničara Pere Šiša (stručnjak 4). S time u vezi navodi da se kod posla pod rednim brojem 1., 3. i 4. (prilog H) radi o glavnom projektu, što nije u skladu s zahtjevima iz dokumentacije za nadmetanje za tip usluge D. Za posao pod rednim brojem 6 navodi da nije jasno da li se radi o idejnom ili glavnom projektu.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da osim za referencu pod rednim brojem 3., nije jasno na temelju čega žalitelj zaključuje da se radi o glavnim projektima.

Ispitujući osnovanost žalbenog navoda izvršen je uvid u točku 5.4.1. dokumentacije za nadmetanje, gdje je naručitelj propisao da će bodovati specifične reference stručnjaka. U pogledu bodovanja osobnih referenci geotehničara (stručnjak 4.) naručitelj je propisao slijedeće uvjete: "Da je u funkciji glavnog projektanta ili projektanta ili nadzornog inženjera građenja ili voditelja istražnih radova sudjelovao u posljednjih 10 godina u izradi geomehaničkih projektnih podloga i/ili projektne dokumentacije za usluge D iz točke 4.3.1. (po 1 bod za usluge tipa D iz točke 4.3.1. manje ili jednake vrijednosti od 200.000 kn te po 2 boda za usluge tipa D iz točke 4.3.1. vrijednosti veće od 200.000 kn)". U točki 4.3.1. dokumentacije za nadmetanje naručitelj je propisao da se usluge tip D odnose na izradu geomehaničke projektne podloge (geomehaničkog elaborata/izvješaja o provedenim istražnim radovima i laboratorijskim ispitivanjima) za izradu idejnih projekata zahvata građenja u smislu Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13) i Zakona o gradnji (NN 153/13) vodnih građevina na koje upućuje članak 22. Zakona o vodama («Narodne novine» broj 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14) ili jednakovrijedno.

Uvidom u ponudu odabranog ponuditelja utvrđeno je da ja Pero Šiša imenovan na poziciju geotehničara (stručnjak 4.) te je za istog u prilogu H. navedeno ukupno 6 referenci mjerodavnih za bodovanje.

S obzirom da je u točki 5.4.1. i 4.3.1. dokumentacije za nadmetanje kod bodovanja referenci geotehničara i opisa usluga D naručitelj stavio naglasaka na idejne projekte, a kod opisa posla pod rednim brojem 6. nije vidljivo da se odnosi na idejni projekt, žalbeni navod je u tome dijelu ocijenjen kao osnovan. U odnosu na posao pod rednim brojem 1. i 4. žalitelj suprotno članku 143. Zakona o javnoj nabavi ne dokazuje svoje navode da se tu radi o glavnom projektu, pa je žalbeni navod u tome dijelu ocijenjen kao neosnovan. S obzirom da naručitelj ne osporava navode žalitelja da posao pod rednim brojem 3. nije valjan za bodovanje, u tom dijelu je žalbeni navod ocijenjen kao osnovan. Zaključno se ističe da u žalbi žalitelj ne osporava reference pod rednim brojem 2. i 5., stoga pravilnost istih nisu bile

predmet ovog žalbenog postupka.

Žalitelj osporava pravilnost bodovanja referenci geotehničara Igora Sokolića (stručnjak 4). Navodi da navedeni stručnjak nema dovoljno jasan razrađeni opis poslova u svom životopisu (prilog H) temeljem kojeg bi se utvrdilo da li su isti u skladu sa zahtjevima iz dokumentacije za nadmetanje. S time u vezi navodi da iz opisa posla nije vidljivo da su ispunjeni zahtjevi za tip usluge D.

U odgovoru na žalbu naručitelj ne navodi i ne dokazuje na temelju čega je utvrdio valjanost referenci geotehničara Igora Sokolića s obzirom na propisane uvjete u dokumentaciji za nadmetanje.

Uvidom u ponudu odabranog ponuditelja utvrđeno je da ja Igor Sokolić imenovan na poziciju geotehničara (stručnjak 4.) te je za istog u prilogu H. navedeno ukupno 4 referenci mjerodavnih za bodovanje. Iz opisa posla pod rednim brojem 1. i 2. nije vidljivo da se radi o vodnoj građevini na koje upućuje članak 22. Zakona o vodama niti da se radi o idejnom projektu, a koje je uvjete, između ostalog, naručitelj postavio u pogledu bodovanja referenci geotehničara. U odnosu na posao pod rednim brojem 3. ovo tijelo ističe da se u prilogu H navodi da je riječ o glavnom i izvedbenom projektu što nije u skladu s zahtjevima iz dokumentacije za nadmetanje za usluge tip D, stoga se ta referenca nije mogla bodovati. Zaključno se ističe da iz opisa posla pod rednim brojem 4. nije vidljivo da li se radi o idejnom projektu. S obzirom na navedeno žalbeni navodi u pogledu bodovanja referenci geotehničara Igora Sokolića su ocijenjeni kao osnovani.

Žalitelj navodi da iz ranije navedenih razloga proizlazi da odabrani ponuditelj ne raspolaže s minimalnim brojem osoba koje su potrebne sukladno zahtjevu iz dokumentacije za nadmetanje.

Ovo tijelo je ranije utvrdilo da je naručitelj u točki 4.3.2. dokumentacije za nadmetanje u pogledu tehničke i stručne sposobnosti propisao minimalne uvjete o broju te obrazovnoj i stručnoj kvalifikaciji osoba odgovornih za pružanje usluge, a koje će ponuditelj angažirati na predmetnom projektu. U tu svrhu ponuditelji su trebali popuniti prilog G. iz dokumentacije za nadmetanje, upotpunjen dokumentima o obrazovnoj i stručnoj kvalifikaciji osoba odgovornih za pružanje usluge. Uvidom u ponudu odabranog ponuditelja kao i dokumente dostavljene u postupku pojašnjavanja i upotpunjavanja ponude utvrđeno je da je dostavljen prilog G iz kojeg je vidljivo da će odabrani ponuditelj angažirati i imati na raspolaganju minimalni broj stručnjaka, odnosno voditelja projektnog tima (stručnjak 1.), šest projektanata (stručnjak 2.), dva geodeta (stručnjak 3.) i dva geotehničara (stručnjak 4.). Nadalje za imenovane osobe su priloženi dokumenti o njihovoj obrazovnoj i stručnoj kvalifikaciji (Diplome, Rješenja komore itd.) koje žalitelj u ovom žalbenom postupku ne osporava. Navedenim dokumentima je odabrani ponuditelj dokazao da raspolaže minimalnim brojem osoba u pogledu tehničke i stručne sposobnosti iz točke 4.3.2. dokumentacije za nadmetanje. Sama činjenica što je specifične reference iz priloga H. za neke stručnjake žalitelj u ovom žalbenom postupku osporio li doveo u pitanje, ne utječe na tehničku i stručnu sposobnost odabranog ponuditelja, nego je prije svega od utjecaja na bodovanje unutar kriterija ekonomski najpovoljnije ponude. Slijedom navedenoga žalbeni navod je ocijenjen kao neosnovan.

Žalitelj navodi da za većinu poslova navedenih u životopisima stručnih osoba odabranog ponuditelja nisu dostavljeni adekvatni dokazi koji su traženi u dokumentaciji za nadmetanje.

Ovo tijelo je ranije utvrdilo da su ponuditelji sukladno točki 5.4.2. dokumentacije za nadmetanje reference stručnjaka mjerodavne za bodovanje trebali opisati u obrascu H. Osim obrasca H. naručitelj nije propisao druge dokaze mjerodavne za bodovanje. S obzirom da je

odabrani ponuditelj za sve stručnjake, čije je reference naručitelj bodovao, dostavio obrazac H, zadovoljio je traženje iz dokumentacije za nadmetanje, pa je žalbeni navod ocijenjen kao neosnovan.

Žalitelj navodi da u ponudi odabranog ponuditelja za sve podizvoditelje nije dostavljen prilog F iz dokumentacije za nadmetanje. Također navodi da podizvoditelj DHD d.o.o., Maribor, Slovenija, u izjavi o ustupanju resursa izjavljuje da će on imati resurse na raspolaganju, a ne da ih daje na raspolaganje odabranom ponuditelju.

Ispitujući osnovanost žalbenog navoda izvršen je uvid u dokumentaciju za nadmetanje te je utvrđeno da je prilog F. (obrazac izjave ponuditelja za usluge koje ispunjavaju podizvoditelji) propisan kao sastavni dio dokumentacije za nadmetanje. U točki 5.1. "Podaci koji se odnose na oblik, način izrade i sadržaj" prilog F. nije naveden kao obvezni sastojak ponude. Iako odabrani ponuditelj nije za sve podizvoditelje dostavio prilog F., mjerodavni podaci iz priloga F. su vidljivi iz drugih dijelova ponude. Tako se u uvezu ponude navode podaci o podizvoditeljima kao i podaci o dijelovima ugovora, količini i postotnom udjelu ugovora koje im je odabrani ponuditelj ustupio. Vezano za izjavu podizvoditelja DHD d.o.o., Maribor, Slovenija, ističe se da je naručitelj u točki 4.4. dokumentacije za nadmetanje propisao da se za ispunjavanje uvjeta financijske i/ili tehničke sposobnosti, zajednica ponuditelja može osloniti na sposobnost članova zajednice ponuditelja ili na sposobnost drugih subjekata bez obzira na pravnu prirodu njihova međusobna odnosa. U tom slučaju zajednica ponuditelja mora dokazati naručitelju da će imati na raspolaganju nužne resurse (odgovarajućim dokazima sposobnosti), sve sukladno članku 71. stavku 2. i članku 72. stavku 6. Zakona o javnoj nabavi. Uvidom u izjavu podizvoditelja DHD d.o.o., Maribor, Slovenija, a na čiju se tehničku i stručnu sposobnost oslanja odabrani ponuditelj, utvrđeno je da Tomaž Hojnik, direktor poduzeća DHD d.o.o., Maribor, Slovenija, za potrebe izvršenja predmetnog postupka javne nabave izjavljuje da će imati na raspolaganju potrebne stručne osobe. S obzirom da je upravo odabrani ponuditelj ustupio izvršenje dijela predmeta nabave podizvoditelju DHD d.o.o., Maribor, Slovenija, ocjena je ovog tijela da je zadovoljeno traženje iz točke 4.4. dokumentacije za nadmetanje. Slijedom svega navedenoga žalbeni navod je ocijenjen kao neosnovan.

Žalitelj navodi da nije jasno iz kojeg je razloga stručnjake iz njegove ponude koji su u prilogu H. napisali vrijednost za obavljanje usluge prema kriteriju više od 1.000.000,00 ili manje od 1.000.000,00 bodovao s 0 bodova, iako su dostavljeni svi dokumenti koji su traženi prema zahtjevima iz dokumentacije za nadmetanje.

Kako bi se ocijenila osnovanost ovog žalbenog navoda potrebno je skrenuti pozornost na ranije rješenje ovog tijela KLASA: UP/II-034-02/17-01/512, URBROJ: 354-01/17-10 od 26. rujna 2017. U rješenju od 26. rujna 2017. utvrđeno je da je odabrana Zajednica ponuditelja Elektroprojekt d.d., Zagreb, Vodoprivredno projektni biro d.d., Zagreb, Geokon-Zagreb d.d., Zagreb i Institut IGH d.d., Zagreb (ovdje žalitelj), kolonu „Vrijednost radova po tipu usluge (kn bez PDV-a) u Prilogu H u dijelu koji se odnosi na popis specifičnih referenci, za neke od svojih stručnjaka ispunila na način da nisu upisani točni iznosi u kunama bez PDV-a, kako je traženo, već da je navedeno „<“ ili „>“ („manje“ ili „više“ od). S obzirom da je naručitelj otklanjanje tih nedostataka tražio kroz primjenu članka 92. Zakona o javnoj nabavi, utvrđeno je da podatke o točnim iznosima ugovora dostavljene u postupku pojašnjenja i upotpunjavanja ponude naručitelj nije smio koristiti u bodovanju.

Uvidom u zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda utvrđeno je da je naručitelj, pozivajući se na rješenje ovog tijela od 26. rujna 2017., ponudu žalitelja bodovao na način da je svaku referencu gdje nije upisan točan iznos izvršene usluge po tipu usluge bodovao s 0 bodova. S obzirom da je naručitelj u osporavanom dijelu izvršio bodovanje sukladno ranije zauzetom

pravnom shvaćanju ovog tijela, žalbeni navod je ocijenjen kao neosnovan.

Temeljem članka 144. stavka 1. Zakona o javnoj nabavi, a u odnosu na bitne povrede Zakona opisane u članku 144. stavku 2. Zakona o javnoj nabavi, ovo tijelo nije utvrdilo bitne povrede koje su propisane navedenom odredbom.

Slijedom svega navedenog, ovo državno tijelo, na temelju odredbe članka 164. stavka 1. točke 4. Zakona o javnoj nabavi, poništava odluku o odabiru i vraća predmet naručitelju na ponovno postupanje. Stoga je odlučeno kao u točki 1. izreke ovog rješenja.

Žalitelj je sukladno odredbi članka 170. stavka 7. Zakona o javnoj nabavi u žalbi postavio zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka u ukupnom iznosu od 108.507,50 kuna, i to 25.000,00 kuna na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka, 70,00 kuna na ime upravne pristojbe, 82.812,50 kuna s PDV-om na ime troška za sastav žalbe po odvjetniku te 625,00 kuna s PDV-om na ime troška za sastava podneska od 2. siječnja 2018. Sukladno odredbi članka 170. stavak 3. Zakona o javnoj nabavi stranka na čiju je štetu žalbeni postupak okončan dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su joj nastali sudjelovanjem u žalbenom postupku. Člankom 3. stavak 3. Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave propisano je da Državna komisija odlučuje o naknadi troškova žalbenog postupka i drugim zahtjevima koje su ovlaštene postaviti stranke u žalbenim postupcima, te da u tim postupcima vrijednost predmeta nije procjenjiva. Budući da je žalba žalitelja osnovana, sukladno citiranim odredbama, usvaja se zahtjev žalitelja za naknadu troškova žalbenog postupka u ukupnom iznosu od 25.851,25 kuna i to 25.000,00 kuna na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka, 70,00 kuna na ime upravne pristojbe te 781,25 kuna na ime sastava žalbe po odvjetniku (625,00 kuna + PDV), sukladno Tbr. 20. t. 1. i Tbr. 22. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine, broj 142/12., 103/14., 118/14. i 107/15.), dok se u preostalom dijelu u iznosu od 82.656,25 kuna zahtjev žalitelja za naknadu troškova žalbenog postupka odbija. Podnesak od 2. siječnja 2018. ne sadrži činjenična i pravna razlaganja koja su bila od utjecaja za odlučivanje o žalbi, pa trošak za sastav podneska nije opravdan trošak u smislu citirane odredbe članka 170. stavka 3. Zakona o javnoj nabavi. Pravilnost navedenog pravnog shvaćanja potvrđeno je presudom Upravnog suda u Rijeci poslovni broj 5UsI-1191/15-8 od 7. ožujka 2017. Stoga je odlučeno kao u točki 2. izreke ovog rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovoga rješenja ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe nadležnom upravnom sudu u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave.

ZAMJENIK PREDsjedNIKA
Anđelko Rukelj

Stranke žalbenog postupka:

1. Hrvatske vode, pravna osoba za
upravljanje vodama, Zagreb,
Ulica grada Vukovara 220
2. Zajednica ponuditelja
Elektroprojekt d.d., Zagreb, Alexandera von Humboldta 4,
Vodoprivredno projektni biro d.d., Zagreb, Ulica grada Vukovara 271/III,
Geokon-Zagreb d.d., Zagreb, Starotrnjanska 16a
i Institut IGH d.d., Zagreb, Janka Rakuše 1.
3. Zajednica ponuditelja
Institut za elektroprivredu d.d., Zagreb, Koturaška cesta 51,
Geotehnički studio d.o.o., Zagreb, Ul. Nikole Pavića 11 i
Hidroinženjering d.o.o., Zagreb, Okučanska 30.